

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECZEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár
egész évre 10 arany korona
félévre . . . 5 arany korona
Egyes szám ára 25 arany fillér

Közgyűlés előtt.

Egyházkerületünk közgyűlése gazdag és sok figyelmet érdemlő tárgysorozat alapján fog tanácskozni. Különös ünnepélyességet ad a mostani gyűlésnek a lelkészszentelés is. A kollégium és az egyházkerületi vagyonkezelés kérdésében kiküldött bizottságnak újabb jelentése is méltó érdeklődésre tart bizonyára számot. De én azt hiszem, semmi sem érdemelné meg inkább a közfigyelmet, mint az egyházkerületi pénztár állapota. Nem éppen azokra a megjegyzésekre tekintettel, amelyek az előző alkalommal a kiküldött bizottsági jelentéssel kapcsolatban felmerültek, amelyek hiszen a kiegészített bizottság újabb munkálatával békességben és egyetértésben lesznek elintézhetőek, hanem általában a fennálló nehéz viszonyoknak a tekintetbe vételével.

Köztudomású, hogy a mi egyházkerületünk nincs abban a szerencsés helyzetben, mint más testvér egyházkerületek, amelyeknek ingatlan vagyonuk van. A mi egyházkerületünk évjáradékszerű bevételekből, különösen pedig az állami segítségből tartotta fenn adminisztrációját. A háború alatt is már, de még inkább a forradalmak óta éppen ezért sok nehézséggel kellett küzdenie. Kénytelen volt az adminisztrációs kiadásokat a lehető legnagyobb mértékkel csökkenteni. Csakhogy a csökkentés lehetőségének is van határa és amikor az állami és egyéb közalkalmazottak a hosszú keserves évek nélkülözései után az addigigal jelentékenyen kedvezőbb, bár még mindig a békebelinek sokkal alatta maradó ellátásban kezdtek részesülni, az egyházkerületi alkalmazottak is, kik addig egyéb tisztviselőtársaikkal együtt némán szenvedtek, érthetően igényt tartottak arra, hogy az ő helyzetükön is olyanforma javulás álljon be. Aztán azt sem lehet — egyházalkotmányunk rendszeréből folyóan fenntartani, hogy a közgyűlések hatáskörébe tartozó ügyeket szűkebb bizottság útján intéztessük, amit azelőtt a helyzet kényszerűsége folytán megtettünk s ami bizony sok költségmegtakarítással járt. De az autonomia amilyen szép, éppen olyan költséges és csak egy pillantást kell vetnünk az egy-egy gyűlés alkalmával felmerült napidíjak mennyiségére, könnyű fogalmat alkotni, hogy mi megy ki ezen a címen egy esz-

tendő alatt. A nyomtatványoktól is lehetőleg tartózkodtunk a legnehezebb időkben, de ezt sem lehet állandóan így tartani és a jegyzőkönyvek és statisztikai kimutatások előállításának költsége a papírárak és munkabérek emelkedése folytán — aranyértékkel számolva —, kétszeresét teszik a békebelinek.

Ezzel szemben a főbevételi forrásunk, az államsegély papirkorona értékben csak ezerszerese a békebelinek. Vagyis tulajdonképpen hat, vagy bőven számítva, hétszázötödjét annak. Hiszen igaz, semmiféle személyi kiadást sem teljesítünk ma sem a békebeli mértékkel, de azokat a fizetéseket, amelyek az egész megélhetés alapjául szolgálnak, természetesen ennél mégis sokkal magasabb mértékkel kell kiszolgáltatni. Az eredmény az, könnyű meglátni az egyházkerületi költségvetésen, hogy a legfontosabb adminisztrációs kiadásainkat csak alig, sőt részben mondhatni éppen nem tudjuk teljesíteni. Mert például az esperesek díjazására adott összeget csak azzal a mértékkel lehet emelni, amilyen mértékkel az államsegély adatik, már pedig az nyilvánvaló, hogy a hat százalékát adni a békebeli tiszteletdíj értékének annyi, mintha semmit sem adhatnánk.

Pedig itt van az egyházkerületnek sok, nem szorosan adminisztrációs, de annál inkább az egyház életérdekét érintő szükséglete. A kecskeméti egyetemes jogakadémát, amelynek a fenntartásához egyetemes egyházi érdekből hozzá kellett járulni, nem is említve: itt vannak a magunk nagy intézményei: a református tanárképző-intézet, amelynek a létesítése és fenntartása a legfontosabb egyházi feladatok közé tartozik. A debreceni tanítónőképző-intézet, amelynek az egyedüli fenntartását a debreceni egyház kezdi sokallani és váltig hívogatja az egyházkerületet társfenntartónak, arra hivatkozva, hogy ennek az intézetnek a fennállása nem a debreceni egyház, hanem az egész egyházkerület érdeke. A központi belmissziói lelkészség, amelyet a belmissziói bizottság régóta sürget és amelynek bizonyára igen nagy előnyei lesznek az egyházi életre. A diakonissza-intézet, amely a nehéz anyagi viszonyok miatt nem tud kellőképpen kifejlődni és amely így, elhagyatott állapotában csak költséget jelent, kellő támogatás mellett azonban nagy szellemi megújulás eszköze

volna a Tiszántúl egész reformátusságának. Mind ezekre és még sok minden egyébre pénz kellene. Sok pénz, amit nem tudom, honnan veszünk elő.

Az államsegélyen kívül két vállalkozás adta elsősorban az egyházkerület jövedelmeit. Az egyik a tüzbiztosítás, a másik a tankönyv előállítás. Mind a kettőből jelentékeny összegeket tudtunk — már az akkori viszonyok szerint — juttatni kulturális és egyházépítő célokra. A tüzbiztosítási pénztár jövedelme azonban természetesen megcsappan különösen annak folytán is, hogy egyházaink egyrészt elválták tőlünk s így kevesebb lévon a biztosított tárgy, kevesebb a haszonrészesedés is. De másrészt azért is csappan, mert a megmaradt egyházaknak egyrésze szintén nem akar az egyházkerülettel szerződéses biztosító vállalatnál biztosítani s ezzel az egyházkerület elesik olyan haszonrészesedéstől, amelyre különben számíthatna. Úgy tudom, ezek az egyházak leginkább azért járnak külön úton, mert az u. n. belkörü biztosítás hívei. Nos, én sem vagyok annak ellensége. Csak azt nem tudom megérteni, mimódon képzelik a belkörü biztosítást jobban megvalósíthatónak azzal, hogy addig, míg az nincs meg, az egyházkerületi pénztár bevételeit csökkentik?

A tankönyvpénztár is sok jó célt szolgált. Ez a pénztár azonban most nagy átalakulás előtt áll. Az egyházkerületnek nem lesz saját tankönyvkiadó vállalata, hanem az egész magyar református egyház együtt adja ki a népiskolai tankönyveket. Mindegy, az egyházkerületek megkapják a maguk haszonrészesedését és nyilván nem fog kevesebb jövedelme lenni az egyházkerületnek ezen a címen, mint eddig volt. Persze, feltéve, hogy itt is úgy nem járunk, mint a tüzbiztosításnál. Mert amint egyes presbiteriumok most is jobbnak látják más vállalkozóval kötni meg a biztosítási szerződést, úgy fognak lenni egyes tanító urak, akik jobbnak látják más tankönyvet használni, mint az egyház kiadásában megjelenőt. Még csak szemrehányást sem tehetünk nekik, hiszen precedensre hivatkozhatnak.

Pedig közelebbről a mi egyházkerületünknek különösen nagy anyagi érdeke fűződne a tankönyv vállalkozás sima és helyes lebonyolításához. Mert a nyomdavállalat, mely a tankönyveket előállítani és forgalomba hozni fogja, felelősséget a mi egyházkerületünk tulajdona. Itt tehát még az az ellenvetés sem lehet, hogy nem a magunk vállalatában igyekszünk keresni. De — őszintén megvallva — nem sok a reménységem ezen a téren sem. Nem egy tapasztalat mutatja már is azt, hogy a magunk körében is nagy a hajlamosság a vállalkozás sikerének a nehezebbé tételére. Hiszen lehet, hogy egyben-másban lehetne másként is intézkedni, mint amilyen intézkedések történek. De vajjon hol nem lehet bíráltni valót találni.

Én azt hiszem, hogyha már nekünk nincs földünk, nem lehet más módját találni a helyes megélésnek, mint eme két vállalkozás útján való erőgyarapítással. Jó lesz, ha megcsinálhatjuk a

belkörü tüzbiztosítási vállalatot. Am kezdünk hozzá azonnal a megalapozásához. De addig, míg azt meg nem valósítottuk, ne húzzunk száz fele. A tankönyv ügyben pedig járjunk el a legnagyobb egyetértéssel és eréllyel, hogyha kell. Meg vagyok győződve arról, hogy az egyházkerületnek a könyvnyomdavállalat fogja adni rövid pár év múlva a minden egyebet meghaladó jövedelmét.

Egyház

Gyülekezeti iratterjesztés.

A belmissziói munkának egyik feladata, mondhatjuk: változata. Egy idős magával a belmisszióval s fejlődésének első csiráit ott kell keresnünk, azokban a négy évtized előtti időkben, amikor a „Kis Tükör“, a „Keresztény“, az „Evangelista“ című egyházi népies lapok s a „Koszorú“ füzetek első számai napvilágot láttak. Különös jelentőségét az adja meg, hogy hitünk erkölcsi értékeit s javait, az evangéliom életét épen azokhoz viszi el a betűk tolmácsolásával, akik legjobban rá vannak utalva, mert legtávolabb járnak tőle. Milyen nagy ez a világ, amelyik az evangéliom átható erejére van utalva s milyen kicsiny az a töredék hívő-sereg, mely előszóval hallgatja néha-néha az igét...

De minek folytassam? Senki előtt sem lehet kétséges a gyülekezeti iratterjesztés rendkívül fontos volta, ki látó szemekkel néz a világban. Hát még, ha azt is számbaveszi, hogy a kárunkra növekedő szekták legnagyobb erőssége épen az olcsó pénzen, vagy ingyen osztogatott traktátusokban, röpiratokban, ujságokban rejlik. Ez az előny nem onnan származik, hogy nekünk nincsenek vallásos lapjaink, irataink, hanem ott előztek meg egy jó lépéssel, hogy ők a maguk propaganda iratait el is helyezik, kitartó buzgalommal és leleményességgel gondoskodnak azok elterjedéséről.

Kérdezem: hogy állunk mi ezen a téren?

*

Leszálok az elmélkedés — igen sokszor feleslégnélküli — magaslatairól s szétnézek a magam szűk kis világában. Abban a körben, hol az elméletek drága kincsét a hétköznapi apró pénzeire kell váltani, ahol felelősség van s ahol cselekedni kell. Mindenekelőtt rájövök arra, hogy a kérdést rosszul tettem fel, mert általánosítottam. Minden dolgok súlya és lényege abban nyer kifejezést, hogy milyen hatással van az én benső lényemre, az én lelkekre s azért a gyakorlati életben sem belmisszióról, sem iratterjesztésről, sem más, lelki indítékot feltételező munkásságról nem lehet szó addig, míg a kérdést nem így fogjuk fel: mit tettem én? Én, aki felismertem annak szükségét, nagy fontosságát?

Én? Legyünk őszinték. Nem sokat. Még szóra sem lenne érdemes, ha a teendők sokaságával és nagyságával hozom arányba. Nem is nevezem belmisszióknak, ez igen hangzatos volna; csak egyszerűen iratterjesztésről van szó. De amit tettem,

több a semminél s buzdítás lehet azoknak, akik e tekintetben még mögöttem vannak.

Még ezer lelket sem számláló gyülekezetem tagjai egyszerű és igen szegény földműves emberek. Sem pénzük, sem hajlandóságuk a sok olvasnivalóhoz. Ha vesznek valamit, csak ősszel vesznek meg, s ha olvasnak: csak télen tehetik ezt. Itt rendszeresen bevezetett, állandó jellegű iratterjesztésről szó sem lehet; felesleges vállalkozás volna.

Most, hogy elcsendesültek a sürgős mezei munkák, az eddigi alkalmoszerű látogatások után, megkezdtem a családok tervszerű lelkipásztori látogatását. De ide csak az tartozik, hogy ezzel összekapcsoltam az iratterjesztés megoldását is. Minden családnál, — kellő „pastoralis prudentia“ mellett, — számbavettem, hogy van-e biblia s ha van: ki olvasgatja? Bizony megtörtént, hogy szegyenkezve vallották be a biblia hiányát, ami különösen fiatal házasságoknál fordult elő s azt is, — hogy hiába van biblia. Ez inkább öregeknél. Sok a dolog, kicsik a betűk, rossz a szem... Igen sok helyen zsoltár nem volt s általában azt a tapasztalatot szereztem, hogy az új énekes-könyv tömeges használatra szánt kiadását, a nagyon apró betűk miatt, nem szeretik. A nagy betűs kiadás pedig jóval drágább.

Ahol hiány mutatkozott, a szükséges könyvet, beszerzés végett, előjegyeztem. Itt biblia kellett, amott zsoltár, — de egy könyv mindenütt kellett: „a kalendárium.“ Ezzel rá is mutattam a falusi nép-lelek megszokott szükségletére s az iratterjesztés legérzékenyebb pontjára. Látogatásaim arra az őszinte vallomásra készítetnek, hogy ma, sok családnál majdnem olyan becse van az új kalendáriumnak, mint a megszokott bibliának. Lehet, hogy az „ujság ingere“ teszi ezt, lehet az időjárás iránti kíváncsiság, lehet a sok olvasnivaló, — de így van. Szomorú dolog. S ennek a szomorúságnak őszinte, igaz átérzése világos és határozott cél-kitűzést jelenthet minden lelkipásztor számára, hogy a leg-
elemibb belmissziói feladatnak eleget tegyen.

A „Keresztyén Család“ kiadvállalatnak ügyes üzleti kombinációja nyomán, a naptárak megrendelését összekapcsoltam a „Téli Ujság“ megrendelésével s így a naptáron keresztül értem el kitűzött célokat, amit e téren, az adott viszonyok mellett, elérhettem. Kis gyülekezetemben megrendeltek 16 nagy bibliát, 9 újszövetséget, 7 nagyobb zsoltárt. A „Téli Ujságot“ s ezzel együtt a „Ker. Család“ naptárát megrendelték 83 családnál, — továbbá Czeglédy „Bibliai kézikönyvét“ 6 példányban. Ennyi a kézzel fogható eredmény, amit kevés fáradsággal, de nagy szeretettel elérhettem. Ha ezek mellett még megemlítem, hogy nagyobb ünnepek előtt olcsó traktátus-füzeteket szoktam elárusíttatni — gyülekezeti iratterjesztésünk képét nagy vonalakban meg is rajzoltam. Miért?

Kedves falusi lelkipásztor testvéreim, nektek irtam ezt ide. Nem magamért, — a gyülekezetért, melyeknek pásztorai vagyunk. Nincs ebben semmi olyan „belmisszió“, amihez túlságos hozzáértés, tanfolyam kell: semmi olyan, amitől hideg bor-

zongás fog el olyan sok „kálvinista“ papot. De anélkül, hogy buzdítanálak, vagy vádolnálak, — hadd kérdezzek tőled valamit.

Tudod-e, hogy gyülekezeted minden tagjának kell kalendárium s ott szerzi be, ahol kap? Vesz a „Hangya“ boltból katolikus naptárt, — vagy igen olcsó s igen nagy naptárt a házaló baptistáktól, — vagy vesz csalogató, rózsás fedéllel ellátott, hitvány ponyvaterméket a nagyvásáron. Tudod-e, hogy a naptárral együtt egy hetilapot is bevihetsz a családokhoz s ezzel együtt az evangéliom szellemét, a református öntudatot, a keresztyén gondolkozásmódot? Tudod-e, hogy a gyülekezetekben is van család, hol még biblia sincs!? Hátha még azt is tudnád, hogy nálunk, — „Téli Ujság“ megrendelőivel történt közös megállapodás alapján, — mindenki csak személyesen viheti el az ujságját, amit én kedden, reggeli istentisztelet után, osztoogatok szét? Nem volna-e szép, lélekiemelő, ha a te kis gyülekezetekben is, hétköznapi istentiszteletre járna az ujságolvasók tábora?

Ha mindezeket tudod s nem képezi ez „nyugtalanosságaid középpontját“, — nem zavarja fel felelősséged és lelkiismereted nyugodt felszínét: — lehetsz jó gazda, lehetsz nagy szónok, lehetsz kitűnő adminisztrátor: de nem vagy pásztor!

És ebben van a te ítéleted!...

Tiszaszalka.

Kelemen Gyula,
e. m. jegyző.

Közélet

Generális vizitáció Szentesen.

Mikor a virághervasztó ős a hulló falevelek arany színű takaróját borítja rá az álomba készülő földre, akkor ünnepli a protestáns világ a reformáció emlékűnnepét, október 31-ét. Az évforduló csak symbolikus jelképe a vallásos megújulás viharos kitörésének, igazi jelentőségét egyrészt a patinás történelmi múlt, másrészt a lethargikus álmából ébredező jelen, főként pedig a vallásos megújulás nyomán fakadó szobor és jobb jövő adja meg.

Méreteiben hatalmas, külső és belső fényében meglepően impozáns volt az az ünnepegy, melyet a szentesi egyház a reformáció emléknapjára a folyó évben rendezett. A szokott keretek közül messze kimagaslóvá tette azt Püspök úrnak megjelenése, aki szentesi látogatását generális vizitáció tartásával kötötte össze.

Püspök úr október 30-án d. u. érkezett Szentesre Harsányi Pál esperes kíséretében. A nagy-tökei állomásra küldöttség utazott eléje, ahol Kövér egyházi főgondnok üdvözölte. A szentesi vasúti állomáson dr. Négyessy polgármester fogadta és üdvözölte Szentes város közönsége nevében. Püspök úr meleg és szeretetteljes válasza után megindult az impozáns menet, élén a Püspököt és a vármegye főispánját vivő négylovos hintóval és gyö-

nyörű díszbandériummal. A város népének hullámzó és lelkesen éljenző tömege kísérte a fellobogózott útvonal egész hosszában az illusztris vendéget a központi református iskolában lévő, virágtengerben gazdag presbiteri tanácsteremig. Itt előbb Böszörményi Jenő lelkészelnök az egyház, majd Harsányi Pál esperes a békésbányai egyházmegye nevében köszöntötték Püspök urat, ki az üdvözléseket a tőle megszokott hatalmas tömörségű beszédében köszönte meg. Ezután Maklár Károly egyházkerületi jegyző tett vázlatos jelentést az általa előzetesen végzett generális vizitáció megnyugtató eredményéről. A presbiteri díszgyűlés után a főgimnázium által rendezett reformációi emlékünnepeken vett részt a püspök úr és kísérete. Este a Kremán karnagy által vezetett dalárda adott lampionos szerenádot püspökünk tiszteletére, mely után a város különféle testületeinek vezető egyéniségei gyűltek egybe a Püspök úr tiszteletére az egyház elnöksége által rendezett közvacsorára.

Okt. 31-én ünnepi képet öltött Szentés városa. Hatalmas tömegek raja lepté meg a belvárosi nagy templomot, hová a vármegyei tisztkar a főispán, a városi tisztkar a polgármester vezetése alatt vonult be. Több mint 7000 lélek vett részt — felekezeti különbség nélkül — az istentiszteleten, melyen Maklár Károly bibliaolvasása és Harsányi Pál esperes lelkes imádsága után Püspök úr tartott hatalmas beszédet 1. János 5₄. alapján, megrázó bizonyosságot adva arról, hogy a mi hitünk ma is győzelmes. mikor rovttmúltú gonosztévökként taszítanak hamis bírák elé a lelki halál porkolábjai, mikor országostul meggyalázott rongyként dobtak oda a romboló gonoszság és hitszegő igazságtalanság diadalkapujának bejárata és kijárata elé. A mi hitünk győzelem! Még ha oly kicsiny volna is, mint egy mustármag, akkor is hegyeket mozgathatnánk vele. Pedig nem kicsiny. Olyan, mint egy álmodott óriás. Még ennél is nagyobb. Mint egy zászlós tábor, mint egy eget-földet átkötő létra, mint egy Krisztusig emelkedő torony! Ez a győzelmes hit építi fel hazánk és egyházunk lerontott templomát.

Döbbenetes csendben hallgatta az óriás gyülekezet Püspök úr remek beszédét, mely után ugyancsak ő meleg üdvözlő szavak kíséretében nyújtotta át Papp Lajos, Paksi János, Takács János és Papp Antal nyugalmazott tanítók részére a kultuszkormány elismerő leiratait.

Az istentisztelet végeztével a helyi egyház, a szórványok, az ág. ev., a róm. kath. egyház, az izr. hitközség és a különböző társadalmi egyesületek üdvözlő küldöttsége tisztelgett Püspök úr előtt, ki mindegyik üdvözlésre gondolatokban gazdag, tömör és frappáns válaszokat adott.

Délben a református körben 600 teritékes közebéd, este pedig ünnepi bankett volt Püspök úr tiszteletére, melyeket számos szép felköszöntő fűszerezett.

Püspök úr november 1-én reggel távozott el Szentésről Kecskemétre, hol a református jogakadémia érdekében tartott igazgatósági gyűlésen elnökölt.

(M. K.)

Legáció — specifikáció.

A háború előtt kevéssel az egyházkerületi közgyűlés azt a határozatot hozta, hogy a specifikációt eltörli. A határozatnak az volt az elvi alapja, hogy a gyülekezetek által megszavazott és adott legátum már nem a gyülekezet tulajdona, a gyülekezet tehát nem rendelkezhetik afelett, hogy kinek adja; hanem azé lesz az, akinek a törvényes formák és szabályok szerint a Kollégium adja. E határozatnak igen erős szankciói voltak.

A szigorú határozatot azonban nem hajtották végre, mert jött a háború s a kollégium, ha akart volna, se tudott volna legátust küldeni megcsappant számú hallgatóiból. Így elnézték, ha valamely gyülekezet privatim (sub szűr) gondoskodott legátusról s csak annyit tudatott a Kollégium igazgatójával, hogy nem kér legátust. S ez az elnézés annyival inkább megtörténhetett, mert az egyházkerületi határozatot sugalló elv mellett tiszteletre méltó az a másik elv és szempont is, hogy, ha valamelyik gyülekezet jótékonytárgyat óhajt gyakorolni általa ismert vagy épen odavaló szegény és jeles diákkal, akkor legyen neki szabadságában a specifikálás.

Ezért az egyházkerület a konszolidáció beálltával revízió alá vette a specifikálást megszüntető határozatát s hogy visszaélés semmi vonatkozásban ne történhessék, kimondotta, hogy minden gyülekezetnek jogában van specifikálni, de egy iskolai évben csak egyszer; s minden jogosult választó (eligendus) specifikálható, de egy iskolai évben csak egyszer.

Így eleje van véve annak, hogy egy-egy nagyobb gyülekezet egyeseket favorizálva, sohase bocsássa választásra az ünnepet; s e határozat szerint az sem lehetséges, hogy egyik-másik diák, összeköttetései révén ünnepről-ünnepre a legjobb helyekre menjen.

A Kollégium vezetősége gyökeres reménységgel van az iránt, hogy az illetékesek és érdekeltek mindkét részen megértik ezt a bölcs és mindenki érdekét szemmel tartó rendelkezést és sub szűr fogadásokkal, vagy kérezzetekkel nem teszik szükségessé a keményebb és szigorúbb intézkedéseket.

A belmisszióról.

A belmisszió kérdésének tárgyalását nem szabad soha sokalunk. Sokkalinkább keveselnünk kell. Ha megnézzük egyházi lapjainkat, szinte döbbenettel kell megállapítanunk, mily kevés szó esik azokban a belmisszióról. Ha jelenik is meg cikk, bizonyos tartózkodás tünetei mutatkoznak rajta. Mintha vagy nem látnánk világosan, vagy nem akarnánk őszintén szólani belső egyházi életünk fogyatkozásairól.

Ha a szektáknak nézett kis gyülekezetek lapjait nézzük, lehetetlenség észre nem vennünk azok belmissziós ízét. Mintha minden újonnan megjelent

lapszám folytatása lenne a sorozatos belmissziói tárgyalásoknak, élményeknek. Vagy vessük meg teljesen e gyülekezetek életét? Ne vegyük észre lapjaikat? Krisztus országának építésében ellenségnek tekintjük őket? A hitélet rongálóinak, megcsúfolóinak, Isten ellenségeinek, egyházunk ellen tusakodó sátánoknak tekintjük őket?

Rengeteg kérdés tolul pennám alá. Valósággal erőszakkal kell kiemelnem gondolkozásomat a felém rohanó kérdések tömkelegéből.

Nincs is e kérdésekre szükség tovább! Ennyi kellett! Ennyi elég bizonyításra! Mi keveset belmissziózunk. Ez pedig az egyházi élet vérkeringése. Ha belmisszió nincs, nincs egyházi élet. Nélküle minden csak váz, tele holt beszéddel, rideg és könnyen mérget termő számadással.

De ismeretlenek is vagyunk a belmisszióval. Ha rágondolunk, nehéz kérdés előttünk, ki kezdje?, hol kezdje?, mivel kezdje? Még szót váltunk afelett is, vajjon kinek az engedelmével kell kezdeni?

Mindennek oka, hogy a bibliánk zárt helyen őrzött ereklye. Ne féltsük a portól, a kopástól, az avulástól. Ne hagyjuk gyermekeinkre! Használjunk el magunk néhányat! Házunk disze ne a gondosan őrzött s nagyatyáinkról maradt bibliánk legyen, de a nem rég szerzett elhasznált biblia, mely újításra szorult.

Bibliánk lapjairól teljes tájékozódást nyernénk a belmisszióra. Kétségtelenül megérezzük, hogy a munkát idővesztegetés nélkül kezdenünk kell és pedig önmagunkon. Nincs nekünk egyelőre időnk ahhoz, hogy másokra figyeljünk, hiszen még önmagunkat sem figyeltük. Még tévedésben vagyunk saját személyünket illetőleg is. Azt hisszük, hogy mi jó úton vagyunk és jól élünk. Pedig... De ne én beszéljek! Beszéljen a nálamnál őszintébb s dönthetetlen igazságú Bibliánk!

Sajnos, nekünk rengeteg dolgunk van magunkkal. Magunkkal szüntelen együtt vagyunk, tehát van időnk, alkalmunk, magunkkal foglalkozni. Szabadok is vagyunk magunkkal. Semmiféle emberi törvény, egyházi rend meg nem gátol bennünket önfoglalkozásunkban. Senkinek hivatalos körét át nem lépjük, ha magunkon belmissziózunk. Így aztán bibliánk tanácsa szerint fokról-fokra alkalmasabbá válunk egymás keresésére, a vállvetett munkára, a társadalmi misszióra.

Bibliánk megtanít mindenre. Benne a Úr Jézusnak tanításait fogjuk hallani. általa megtaláljuk az utat, az igazságot, az életet.

Az Úr Jézus nélkül senki rendeletére soha sehol senki sem végezhet belmissziót. Ellenben vele mindenki rendelet nélkül is mindig s mindenhol missziózni fog. Az Úr Jézushoz pedig biblia nélkül semmiféle tervezgetéssel, bölcselkedéssel el nem juthatunk.

Ragaszkodjunk a bibliánkhoz s a belmisszióról szüntelen beszélni fogunk, de beszédünk mindig kevesebb lesz róla, mint tevékenységünk a belmisszió mezején.

Kenderes.

Szabó Lajos,
tanító.

Különfélék

Dr. Zsigmond Ferenc, a debreceni főgimnázium tudós tanára folyó hó 9-én tartotta székfoglalóját a Magyar Tudományos Akadémiában mint levelező-tag. Székfoglalójának tárgya „Jókai és Debrecen” volt. Szívből üdvözljük.

Szavazatbontás volt folyó hó 12-én, amelynek eredményeképpen Kovács Ernő hódmezővásárhelyi igazgatótanító választatott meg egyházkerületi tanító-képviselőül.

Legáció. Mindazokat az egyházakat, amelyek a karácsonyi szent ünnepekre legátust specifikálnak, vagy fontos okok miatt egyáltalán nem fogadnak, tisztelettel kérjük, hogy ez elhatározásaikat december hó 5-ig tudassák a kollégiumi igazgatósággal.

A debreceni evang. egyház folyó hó 8-án avatta fel új orgonáját. Az avatáson közreműködött Geduly Henrik püspök is.

Orgonahangverseny volt Debrecenben, 1925 november 8-án délután. A hangversenyen, amelyet a templom renoválásának öröme rendeztek, a legkiválóbb erők működtek közre. A Kántus énekei, a Filharmonikus Zenekar száma, Timár Ila énekszólója igen szép volt; ám legjobban dr. Baltazár Dezső püspökünknek a lelkeket Krisztushoz vivő beszéde és Árokháty Béla mesteri játéka emelkedett ki a műsorból.

Halottunk. *Böszörményi Imre* monostorpályi tanító 22 éves korában, 2 heti szenvedés után folyó hó 2-án meghalt. A megboldogult csak másfél hónapig tanított, de ez a rövid idő elég volt ahhoz, hogy nagyon megszeressék és most nagyon megsirassák. Kötelességtudó, szorgalmas, kiváló tanító volt, egyháztársadalmi munkák végzésénél lelkipásztorának buzgó segítőtársa. Legyen emlékezete áldott!

Körlevélben hívja fel Dr. Ravasz László dunamelléki püspök a vezetése alatt álló gyülekezeteket arra, hogy tanítóikat ünnepélyesen, templomban iktassák be állásaikba.

Pályázat alatt van az újpesti lelkészi állás. Határidő november 28. Esperesi hivatal: Üllő.

Kun József késműves és műköszörüs, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

FISCHER ADOLF ÉS FIA posztónagykereskedő. Férfi és női öltöny és kabát szövetek nagy választékban, papl fekete szövetkülönlegességek. Debrecen, Piac-u. 61.

Mérken harangszentelés volt folyó hó 8-án. A kis gyülekezet közel hét mázsás harangját Tukaes Lajos esperes áldotta meg a templom előtt; majd a templomban Dr. Erdős Károly mondott alkalmi építő tanítást. Délután Tukaes János nyírmeggyesi s. lelkész hirdette az igét. Az ünnepélyes aktusra sokan jöttek el a környékből Mérkre, amelynek református lakossága örömben és vidámságban töltötte el ez emlékezetes napot.

Országos Tanító-Konferencia Debrecenben.

A Református Tanítók Evangéliumi Szövetsége november 21—24. napjain Debrecenben országos Konferenciát rendez. A Konferencia 21-én, szombaton este kezdődik és 24-én, kedden este ér véget. Elszállásolásról és közös étkezéssel a rendezőség gondoskodik. Az ellátás díja a Konferencia egész tartamára személyenként összesen 115,000 K. Jelentkezési határidő november 16. Jelentkezések Szele Paula tanítónő, a Szövetség titkára címére küldendők Debrecenbe, Piac-utca 37. sz. alá. A Konferencián résztvenni szándékozó tanítók és tanítónők szabadsága tárgyában a Szövetség elnöksége az iskolaszékek elnökségeihez kérelemmel fordul. A Konferencia főbb tárgyai ezek: 1. Helyünk és küldetésünk református egyházunk mai hadállásában. 2. A református egyház örök követelése az iskolával szemben. 3. Proféta-e vagy mesterember? 4. A tanító a világnézeti fejtelenség közepette. (Három előadás.) 5. A tanító Krisztus embere. (Három előadás.) 6. A tanító társadalmi szolgálata. 7. A tanító és a társadalom sebei. 8. A tanító személyisége. A Konferencia előadóiul felkértek: Baltazar Dezső püspök, Göde Lajos, Czegléd Sándor, Csikesz Sándor, Danesházy Sándor, Forgács Gyula, Kiss Ferenc, Nagy István, Mocsáry László, Szabó Imre, Tankó Béla, Törös Károly, Uray Sándor, Victor János.

Geszten, nov. 3-án az idén is volt kegyeletes emlékezés, amely alkalomból a debreceni Tisza István Tudományegyetem nevében dr. Varga Zsigmond hittudományi prodékán mondott mélyhatású beszédet.

Kenderesen folyó hó 22-én fogják beiktatni Csányk Benjámint lelkipásztort. A beiktatást Török Imre esperes fogja végezni. E beiktatáson részt fog venni Horthy Miklós Kormányzó úr Öföméltósága, dr. Baltazar Dezső püspökünk és Horthy István egyházmegyei gondnok is.

Nyíregyházán folyó hó 7. és 8. napjain kanonika vizitációt tartott dr. Baltazar Dezső püspökünk. Baja Mihály debreceni lelkipásztorral és Futó András püspöki titkárral. Szombaton vallásos estélyen, vasárnap istentiszteleten s délből presbiteri diszgyűlésen vettek részt a hivatalos teendőkön és díszlakomákon kívül. A szívekben mindenha emlékezetesek maradnak püspökünknek ekkor elhangzott szavai.

A Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség f. hó 8—9. napjain Debrecenben, a Kollégium vendégszerető falai között tartotta az évi őszi képviselőtestületi gyűlését. A mult tanévről szóló jelentések meghallgatása és megvitatása mellett jelentősebb mozzanata volt a gyűlésnek az a határozata, amellyel a Diákszövetség szenior osztályának kellőképpen méltányolt vétője ellenére a képviselőtestület mégis megmaradt a mult tanévben elhatározott címváltozás mellett (Magyar Diákok „Pro Christo” Szövetsége); továbbá „Az Erő” igazgatósága útján egy olyan szervezet létesítésének a kezdeményezése, amely egységesen irányíthatná a protestáns középiskolai ifjúság körében folyó szerteágazott belmissziót. Természetesen sok gondot okoztak a gyűlésnek a M. E. K. Dsz.-nek a mai viszonyok között megnehezedett anyagi ügyei. Az adminisztratív tanácskozásokon kívül módszerbeli kérdések és a lelki elmélyülés órái egészítették ki a kétnapos gyűlést, mely egy népes diákgyűléssel záródott. Az utóbbin dr. Tankó Béla debreceni egyetemi professzor és dr. Victor János a M. E. K. Dsz. elnöke tartottak beszédeket „A mai magyar diáklelek válsága” címen. A képviselőtestület 25 szavazatra jogosult tagján kívül több vendég is volt jelen, összesen 7 munka-góc-pont képviselőjében.

Hivatalos Értesítés

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

Körlevél

a kebelbelli gyülekezetekhez s lelkipásztor társaimhoz.

A Kálvineum igazgató tanácsának kérelmére hozzájárulok ahhoz, hogy f. évi december hó 13-án, esetleg valamelyik következő vasárnapon, egyházkerületünk minden temp'omában megemlékezés történjék a Leánykálvineum nagy céljairól s hogy a hívek adakozásra felhívassanak, esetleg alkalmi gyűjtés rendeztessék.

A Kálvineum elnöke (Kiss Ferenc Debrecen, Kollégium) készséggel gondoskodik alkalmi szónok, templomi magánénekes s a szükséghez képest a gyűjtést eszközölő hittanhallgatók kiküldéséről, ha ebben az irányban lelkésztársaim hozzá fordulnak.

A nyíregyházi lelkészi leányárvaház s református nőnevelő-intézet első sorban egyházkerületünk érdekeit szolgálván, méltányos és illő, hogy az áldozatban mi járjunk elől.

Isten áldását kérvén a gyülekezetekre, lelkipásztor társaimra s istenes munkájukra

atyafiságos szeretettel vagyok

Debrecen, 1925 november hó 6. napján.

Dr. Baltazar Dezső,
püspök.

WACHA tisztít, mos, fest kifogástalanul Debrecen, Simonffy-u. 55.

ad 2528—1925. sz.

Körlevél

a kebelbeli egyházak nagytiszteletű presbiteriumainak

Arra kérem a nagytiszteletű presbiteriumot, hogy a f. évi november hó 22—24. napjain Debrecenben megtartandó tanítói evangéliumi Szövetség kongresszusára utazó tanítóknak útiköltségeit részben, avagy teljes egészében fedezni méltóztassék.

Atyafiságos szeretettel:

Debrecen, 1925 november hó 11.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Szerkesztői üzenetek.

Öcsöd. A 85 ezer kor. már akkor jött, amikor a kimutatás az egyházkerületi pénztárban volt. Ezt a 85 ezret a jövő év javára számoljuk. A másik 100 ezer koronát illetően utána kell a dolognak néznünk, mert mi azoknak az adatoknak alapján dolgozunk, amiket volt kiadóhivatali főnökünk a július 1-i állapotról nekünk adott.

Mánd. Nemesborzova a volt kiadóhivatali főnökünk kimutatása szerint az előfizetők közt van. Felvilágosítása után a pénzt javára fogjuk elszámolni az egyházkerületi pénztárnál. Főszerkesztőnk még azt kívánja tudatni, hogy ő nem lelkész és így a lelkészi embereket megillető címhez illetéktelenül jutott.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

**Gazdaságokba,
építkezésekhez és tetők fedéséhez
minden vasanyagot szállít.**

Telefon 6.

Debreczeni István

órásmeister Debrecen, Péterfia-u. 8.

**Speciális órák javítása
Mindennemű órákraktára**

Palástok és fövegek

készítését és javítását gyönyörű
kivitelben a legjutányosabban
vállalom. Ezenkívül minden-
nemű plisse-t, gouwre-t vállalom.

Minden munka a legrövidebb idő

1-4

alatt készül. Árajánlással szívesen szolgálók

Iványi Andrásné

Debrecen, Péterfia-utca 25. sz.

FARKAS KÁLMÁN

orgona-, zongora- és harmóniumkészítő
Debrecen, Nyil-utca 35. Saját ház.

Készít elsődrendű gépezetes és légnyomású, tartós, nemes hangú új orgonákat művészi kivitelben. Hadi célokra elrekkvirált és egyéb orgona sípok speciális készítése és szállítása. — Régi orgonákat légnyomású rendszerre átalakít, javít, tisztít, kibővíti, vállal felelősség mellett új hangolásokat, évi gondozásokat, villamos fújtató berendezések készítését. 2-10

Zongorák és harmóniumok hangolását, javítását
vidéken is felelősség mellett eszközli. Tervezetet, költségvetést és felvilágosítást készséggel nyújt.
Bárkinek sok egyház ajánló bizonyítványait felmutathatom.

Szlezák László

harang-ércöntöde, harang-
felszerelés- és haranglábgyár

Budapest VI., Frangepán-u. 77.

(Saját házában.)

A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti
„ÖRHÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal.

TELEFON: 139-62.

Az 1900. évi párizsi világ, 1921. és 1923. évi
vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel ki-
tüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

**Új Orgonákat,
Orgonasípokot,**

iskolai és templomi

Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt áráért
Árjegyzék ésköltségvetés díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

Megjelent

**A Keresztyén család Képes Naptára
az 1926. évre.**

A rendkívül gazdag tartalmu, 184 oldalas,
nagy alakú, szép kiállítású naptár ára darabonként
mindössze

18,000 korona.

Egyházaknak, terjesztőknek jelentős
engedményt adunk.

Megrendelhető:

2-6

Sylvester-nyomda, Tahitótfalu cimen.

Debrecen szab. kir. város
és a Tiszántúli református egyházkerület

„Méliusz“

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala, zenemű-
papír- és írószerkereskedése
Debrecen, Ferenc József-út 26.

Értesítés

a zsolttárak áraitól.

32° legkisebb zsolttár

papirkötésben	K	31,600
félvászon kötésben	K	37,300
egészvászon kötésben	K	41,700

16° iskolai kiadású zsolttár

papirkötésben	K	42,800
félvászon kötésben	K	47,500
egészvászon kötésben	K	59,800

8° oktáv alakú zsolttár

p. pi. kötésben	K	58,600
félvászon kötésben	K	64,300
egészvászon kötésben	K	74,500

4° quartalak, nagybetűs zsolttár

papirkötésben	K	112,800
félvászon kötésben	K	119,300
egészvászon kötésben	K	144,200

Ajánljuk ezenkívül díszkötésű zsolttárainkat
a következő minőségekben, alakban és árakban:

II. kiadás, prózába szedve 16° alaku

diszváson, kehely és préseléssel	K	100,000
diszváson, párnázott, vörösmetszés, tokban	K	180,000
díszbőr, párnázott, aranymetszés, tokban	K	280,000

32° alaku zsolttárak

Hajlítható diszváson kötés (Kötés alatt)	—	—
Párnázott díszv. kötés, valódi aranymetszéssel	K	160,000
Celluloid-esontköt. valódi aranymetszéssel (Kötés alatt)	—	—
Valódi bőrköt., párnázott, valódi aranymetszéssel	K	240,000
Valódi antilopbőr, különböző színekben	K	240,000
Valódi bőrk., különböző színekben, aranymetszéssel, párnázott bőrtokban, hordozó szíjjal	K	400,000

Ajánljuk dúsan felszerelt tankönyv,
írószer, iskolai segédeszközöket tartalmazó raktárainkat.

„Méliusz“ könyvkereskedés
Debrecen,
Ferenc József-út 26.

TELEFON: 113-44. SZÁM.

LOPOS GYULA iskolapadok

athletikai sportcikk,
iskolai bútorok,

tornaszerek

gyára

BUDAPEST, III., BÉCSI-ÚT 85.

Arjegyzéket és költségvetést
felszólításra küldök. VAVAVA

13—20

Templomharangokat

és összhangzó harangozatokat
a legfinomabb harangfémötvözetből,
tisztá esengésű, előre megállapított szavatolt harangokkal

tíz évi jótállás mellett

harangszerelvényeket, forgatható
vaskoronával, harangállványokat
hengerelt vashól, szabadonálló valamint fekvő elrendezéssel gyárt

WALSER FERENCZ

tűzoltási szerek és szivattyúk
gyára, harang- és fémöntöde

Budapest VI, Lomb-utca 34-36.

Villamos megálló: Váci-ut, Láng-gyár.

Telefon 95—50.

Telefon 95—50.